

MAK2030 HUVIRÜHMAD ARUTELUDE PROTOKOLL

Aeg: 21. mai 2019 kl 10.00-17.00

Koht: Keskkonnaministeeriumi 1. korruse saal, Narva mnt 7a, Tallinn

Juhatas: Keskkonnaministeeriumi (KeM) metsaosakonna juhataja Kristel Järve

Protokollis: Livia Pošlin (SA Erametsakeskus)

Osaesid:

Töörühma liikmed: Andres Talijärv, Siim Umbleja, Aivar Pedaspuu, Bert Rähni, Toomas Muru, Toomas Muru, Paavo Kaimre, Linda-Mari Väli, Tõnu Ehrpais, Eve Rebane, Lehar Lindre, Jaan Aiaots, Raul Kirjanen, Helen Vimberg, Ülo Vendland, Tarmo Porgand, Asko Lõhmus, Indrek Tammekänd

Asendasid: Siim Kuresoo, Timo Anis, Kristine Hindriks, Tõnu Lukas, Rainer Kuuba

Arutelujuhid: Peeter Vihma, Arno Baltin, Jaanus Kangur, Viktoria Saat, Ülo Vihma

Ekspertid/tehniline abi: Merje Lesta (KeM), Karli Ligi (KeM), Maret Parv (KeM), Rauno Reinberg (KeM), Andres Onemar (KeA), Madis Raudsaar (KAUR), Taivo Denks (KAUR), Mati Valgepea (KAUR), Aavo Sempelson (KKI)

Vaatleja: metsakogu asendusliige Hele Kängsepp

Päevakava:

9.30-10.00 - Tervituskohv

10.00-11.00 1. probleemrühma ühisarutelu

Metsanduse suunamine ja kaasaráäkimine: *ühiskonna arengust tulenevalt on tarvis teha metsanduse suunamisega seotud institutsionaalseid muudatusi. Elanikud hindavad metsandusteemadel kaasaráäkimisvõimalust väheseks.*

11.00-14.00 13. probleemrühma arutelu

Metsandusteabe kogumine ja kasutamine: *metsandusteave ei kirjelda piisavalt kõiki jätkusuutliku metsanduse aspekte. Kogutud andmeid on tarvis senisest põhjalikumalt analüüsida ja tulemusi aktiivsemalt kommunikeerida. Otsuste tegemisel on tarvis tugineda teadmistele ja uuringute tulemustele.*

sh lõuna kl 12.00-13.00

14.00-17.00 **Oluliste huvirühmade aruteludes arutamata jäänud ettepanekute arutelu (ettepanekud valitakse osalejate ettepanekul)**

sh kohvipaus 15.00-15.30

Kokkuvõte:

Toimus MAK2030 huvirühmade arutelude kolmanda ploki teine kohtumine, mis ühtlasi oli selle arutelude vormi viimane (kuues) kohtumine. Esmalt jätkati esimese probleemrühma „Metsanduse suunamine ja kaasaráäkimine“ ühise aruteluga. Järgmisena arutleti 13. probleemrühma „Metsandusteabe kogumine ja kasutamine“ teemal nii rühmades kui ühiselt. Päeva lõpus toimus oluliste arutamata jäänud ettepanekute arutelu, mis põhines osalejate välja toodud ettepanekutel. Kõik tulemused on toodud protokollis lisades.

Päevakorrapunktide kaupa:

1. probleemrühma „Metsanduse suunamine ja kaasarääkimine“ arutelu (jätk)

Jätkati esimese probleemrühma „Metsanduse suunamine ja kaasarääkimine“ ühise aruteluga, mida 6. mail esimese töörühma kohtumisel jõuti liiga vähe arutada. Probleemrühma lõplikud arutelu tulemused on toodud protokollis lisas 2 punktis 1.

13. probleemrühma „Metsandusteabe kogumine ja kasutamine“ arutelu

Edasi toimus rühmades esimese kolmeteistkümnenenda probleemrühma arutelu teemal „Metsandusteabe kogumine ja kasutamine“. Neljas rühmas kokku lepitud ettepanekud ja erimeelsused on kirjas protokollis lisas 1.

Pärast rühmaarutelusid jätkati saalis ühise aruteluga. Ühise arutelu ühiselt kokku lepitud ettepanekud ning erimeelsused on kirjas protokollis lisas 2 punktis 2.

Edasise päevakorraga edasiminekuks andis Kristel Järve huvirühmade aruteludes osalejatele võimaluse valida, kas proovida jätkata arutelu üheteistkümnenenda probleemrühma teemal (näiteks tund järgmise päevakorra punkti ajast) ja seejärel arutada osalejate lisaks toodud ettepanekuid või jätkata kohe järgmise päevakorrapunktiga. Ettepaneku tegi Kristel Järve seetõttu, et anda võimalus ka selles probleemrühmas mõne ühise otsuseni jõuda. Üheteistkümnenenda probleemrühma arutelu soovis jätkata vaid paar osalejat, mistõttu mindi aruteludega edasi vastavalt esialgsele päevakavale.

Samuti toimus pikem arutelu teemal, milliseid ettepanekuid saavad osalejad esitada. Kristel Järve rõhutas, et tegemist peaks olema oluliste teemadega, mida organisatsioonid soovivad veel välja tuua, kuna neid ei ole seni aruteludes käsitletud. Asko Lõhmus tõi välja, et osad probleemid ei ole lahendusi veel saanud ja jäetakse kõrvale. Kristel Järve vastas, et probleemipõhiselt lähenemiselt on protsessis järjest liigutud eesmärgi ja lahenduste põhise lähenemise poole. Arengukava peab kirjeldama seda, kuhu me soovime jõuda ja kuidas. Protsess on võimaldanud kõigi probleemide lahendusi käsitleda ning osalejad on ise neid prioriseerinud arutelude käigus. Asko Lõhmus soovis, et metsaosakond valiks välja, millised ettepanekud on juba käsitletud. Kristel Järve vastas, et uuesti umbes 700 ettepaneku läbi käimine ning võrdlemine praeguste sõnastustega ei ole tehniliselt mõeldav – kuna tegemist ei ole täpselt samade sõnastustega ettepanekutega. Lisaks palus Kristel Järve mõelda sellele tohutule panusele, mida kõik osalejad on nende kuue päeva jooksul andnud ning pööras tähelepanu, et kõigi ette saadetud ettepanekute uus lauale toomine muudab kogu selle töö mõttetuks. Protsess on lõpuni avatud ning oluliste küsimuste juurde toomine on ka hilisemates etappides võimalik. Küll aga tuleb keskenduda sellele, mida arengukava peab sisaldama.

Oluliste huvirühmade aruteludes arutamata jäänud ettepanekute arutelu

Töörühma liikmetel oli päeva jooksul võimalus kirja panna metsanduse probleemide lahendamise ettepanekud, mida senini polnud veel ühiselt arutatud. Ettepanekud kirjutati sedelitele ning arutelujärjestus toimus ajapiirangu tõttu loosimise teel. Päeva lõpuks jäid ajapuuduse tõttu arutamata nelja sedeli ettepanekud, samuti olid osad ettepanekutest juba varasemates aruteludes käsitletud ja kirja saanud kas ühise või rühmaarutelu tulemusena. Kokku lepitud ettepanekud, erimeelsused ja arutamata jäänud ettepanekud on kirjas protokollis lisas 3.

LISA 1

Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise 21. mai huvirühmade arutelu tulemused Rühmaarutelud

1. Kolmeteistkümnenenda probleemrühma rühmaarutelude tulemused

Metsandusteabe kogumine ja kasutamine: metsandusteave ei kirjelda piisavalt kõiki jätkusuutliku metsanduse aspekte. Kogutud andmeid on tarvis senisest põhjalikumalt analüüsida ja tulemusi aktiivsemalt kommunikeerida. Otsuste tegemisel on tarvis tugineda teadmistele ja uuringute tulemustele

1.1 Rühmaaruteludes kokku lepitud ettepanekud:

Rühm nr 1

Metsadest, sh nende ökoloogilisest seisundist, ja puidubilansist parema ülevaate saamiseks:

- 1.1.1 täiendatakse/muudetakse metsainventeerimise süsteemi (sh metsaregistris erametsade eraldisepõhine inventeerimisandmete uuendamine, kaugseire arendamine, maastiku mudeldamise võimaluste välja töötamine, SMI täiendamine)
- 1.1.2 seiratakse ja inventeeritakse täiendavalt metsade ökoloogilist seisundit (sh indikaatorite süsteemi loomine, üleriigiline loodusväärtuste inventeerimine, praeguse metsainventeerimise süsteemi täiendamine elurikkuse seirega)
- 1.1.3 täpsustatakse puidubilansi koostamise metoodikat ja antakse riiklik terviklik ülevaade
- 1.1.4 Ühiskonna teadlikkuse suurendamine läbi mitmekülgse jätkusuutliku metsanduse informatsiooni kättesaadavaks tegemise (erinevad infokanalid, haridussüsteem, uuringute koondamine, avaldamine ja populariseerimine, käsiraamatud, õppefilmid), sh ohutusalase teabe jagamine.
- 1.1.5 Metsanduse ning looduskaitsestest piirangutest tulenevaid kulusid ja tulusid tuleb põhjalikult analüüsida.
- 1.1.6 Kliimamuutustega kohanemiseks vajalikku metsapuude geneetilist mitmekesisust tuleb analüüsida ja säilitamiseks tegevused ellu viia.
- 1.1.7 Uurida metsapuude kliimamuutustega kohanemise, sh paremini kohanevate puuliikide ja patogeenide leviku kohta.
- 1.1.8 Uurida metsanduse ja põllumajanduse koostoimet ökoloogilisest aspektist.

Rühm nr 2

Metsadest, sh nende ökoloogilisest seisundist, ja puidubilansist parema ülevaate saamiseks:

- 1.1.9 täiendatakse/muudetakse metsainventeerimise süsteemi (üleriigiline inventeerimine, kaugseire arendamine, mudeldamise võimaluste välja töötamine, SMI täiendamine, metsateatiste tagasiside pindala või mahu alampiiriga jms)
- 1.1.10 seiratakse ja inventeeritakse täiendavalt metsade ökoloogilist seisundit
- 1.1.11 analüüsitakse ja vajadusel täpsustatakse puidubilansi koostamise metoodikat
- 1.1.12 Ühiskonna teadlikkuse suurendamine läbi informatsiooni kättesaadavaks tegemise (erinevad infokanalid, meedia, haridussüsteem, uuringute avaldamine ja kergesti ülesleitavaks tegemine, informatsiooni süstematiseerimine ja kokkuvõtete tegemine, käsiraamatud, õppefilmid, töö arvamusiidritega), sh ohutusalase teabe jagamine.

- 1.1.13 Kliimamuutustega kohanemiseks vajalikku metsapuude geneetilist mitmekesisust tuleb analüüsida ja säilitamiseks tegevused ellu viia.
- 1.1.14 Uurida metsapuude kliimamuutustega kohanemise, sh paremini kohanevate puuliikide ja patogeenide leviku kohta
- 1.1.15 On vajalik põllumajanduse ja metsanduse andmete ühildamine
- 1.1.16 Võõrliikide sissetoomisel lähtuda ettevaatlikkuse printsiibist

Rühm nr 3

Metsadest, sh nende ökoloogilisest seisundist, ja puidubilansist parema ülevaate saamiseks:

- 1.1.17 SMI andmehõive ning analüüsi võimekuse suurendamine (vajadusel meetodika täiustamine, SMI usaldusväärseuse tõendamiseks sõltumatu auditi läbiviimine,). SMI andmed on metsapoliitiliste otsuste aluseks.
- 1.1.18 ülevaate saamiseks puidukasutusest koostab riik puidubilanssi
- 1.1.19 täpsustatakse puidubilansi koostamise meetodikat, lisatakse prognoosivõimekus.
- 1.1.20 prandada riigiasutuste koostööd metsandusandmete kogumisel ja analüüsimisel.
- 1.1.21 operatiivsete töödest ülevaate saamiseks kasutatakse innovatiivseid meetmeid sh kaugseire
- 1.1.22 Täpse metsandusinfo edastamiseks ühiskonnale tõhustada kommunikatsiooni meetmeid.
- 1.1.23 Metsanduse ning looduskaitsealistest piirangutest tulenevaid kulusid ja tulusid tuleb põhjalikult analüüsida. Kokku leppida õiglase piirangute hinnastamise meetod ja koheselt kompentseerida.
- 1.1.24 Uurida võõrliikide sh erinevate päritolude sissetoomise mõjusid tulenevalt keskkonna ja kliimamuutustest.

Rühm nr 4

Metsadest, sh nende ökoloogilisest seisundist, raietest, metsauuendusest ja puidubilansist parema ülevaate saamiseks:

- 1.1.25 täiendatakse/muudetakse metsainventeerimise süsteemi (sh metsaregistris erametsade eraldisepõhine inventeerimisandmete uuendamine, metsaregistri täiendamine liidesega, mis kajastab metsade kaasaegset seisut, arvestades metsateatiste tagasisidet ja kaugseiret, kaugseire arendamine, maastiku mudeldamise võimaluste välja töötamine, SMI täiendamine, metsateatiste tagasiside)
- 1.1.26 seiratakse ja inventeeritakse täiendavalt metsade ökoloogilist seisundit (sh indikaatorite süsteemi loomine, üleriigiline loodusväärtuste inventeerimine, praeguse metsainventeerimise süsteemi täiendamine elurikkuse seirega)
- 1.1.27 täpsustatakse puidubilansi koostamise meetodikat ja antakse iga-aastaselt riiklik terviklik ülevaade
- 1.1.28 Ühiskonna teadlikkuse ja metsanduse mõistmise parandamine läbi informatsiooni kättesaadavaks tegemise (erinevad infokanalid, meedia, haridussüsteem, uuringute avaldamine ja kergesti ülesleitavaks tegemine, informatsiooni süstematiseerimine ja kokkuvõtete tegemine, käsiraamatud, õppefilmid, töö arvamusiidritega), sh ohutusalase teabe jagamine.
- 1.1.29 Metsanduse ning looduskaitsealistest piirangutest tulenevaid kulusid ja tulusid tuleb põhjalikult analüüsida, arvestades terviklikult ökosüsteemi teenuseid ja maakasutuse alternatiive.

- 1.1.30 Kliimamuutustega kohanemiseks vajalikku metsapuude geneetilist mitmekesisust tuleb analüüsida ja pikaajaliseks säilitamiseks tegevused ellu viia.
- 1.1.31 Uurida metsapuude kliimamuutustega kohanemise, sh paremini kohanevate puuliikide ja patogeenide leviku kohta.
- 1.1.32 Võõrliikide sissetoomisel lähtuda ettevaatlikkuse printsiibist.

Rühmaaruteludes ei jäänud erimeelsuseid.

LISA 2

Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise 21. mai huvirühmade arutelu tulemused

Ühised arutelud

1. Esimese probleemrühma kahe ühise arutelu koondtulemused

Metsanduse suunamine ja kaasaráäkimine: ühiskonna arengust tulenevalt on tarvis teha metsanduse suunamisega seotud institutsionaalseid muudatusi. Elanikud hindavad metsandusteemadel kaasaráäkimisvõimalust väheseks.

1.1 Ühiselt lepiti kokku ettepanekud:

- 1.1.1 Keskkonnajärelevalve toimub ka läbi sertifitseerimise.
- 1.1.2 Keskkonnajärelevalve tugevdamine läbi kodanikuühiskonna harimise ja kaasamise keskkonnajärelevalve osas.
- 1.1.3 Keskkonnajärelevalve tugevdamine läbi riikliku tehnoloogilise võimekuse suurendamise. Keskkonnainspeksioon peaks ise tegema põhjaliku analüüsi, kuidas oma tegevust muuta efektiivsemaks.
- 1.1.4 Keskkonnajärelevalve parandamise lahendus on seiresüsteemi arendamine, kaardistamine ja kasutajamugavuse suurendamine.
- 1.1.5 Arendada metsanduse naabrivalvet.
- 1.1.6 Kogukonna kaasamiseks metsa majandamise kavandamisse peab metsateatist nõudvate tööde info olema paremini kättesaadav ja arusaadav. Luuakse metsateatiste registreerimisest teavitussüsteem.
- 1.1.7 Erinevaid majandussektoreid oluliselt mõjutavad metsandusotsused võetakse vastu vähemalt Vabariigi Valitsuse tasandil.
- 1.1.8 Kogukonda kaasatakse metsa majandamise planeerimisprotsessi läbi planeeringute (planeerimisseaduse ja metsaseaduse alusel) koostamise.

1.2 Erimeelsusele jäädi:

- 1.2.1 Punkti 1.1.6 juurde: Raietööde alustamiseks viiteaeg, - näiteks 10 päeva pärast raieloa saamist (metsateatis), antakse inimestele teada tööde teostamisest.
- 1.2.2 Metsade kaitset ja majandamist võib korraldada üks ministeerium, tingimustel, et kõik teised ministeeriumid on kaasatud metsandusprotsessidesse, huvide vahel on tasakaal ning maaelu käsitletakse tervikuna. */Erimeelsus, peaks ikkagi olema eraldi ministeeriumides/*

1.3 Rühmaaruteludes kokkulepitud ettepanekud, mis jäid ühiselt arutamata:

- 1.3.1 Digitaalsed lahendused on tõhus eeldus heale järelevalvele. (kaugseire)
- 1.3.2 Ühiskondlik teadlikkus peab olema kõrgem.
- 1.3.3 Ametnike juurdekasvu ei soovi ja ei näe ka erilist vajadust.
- 1.3.4 RMK arengukava koostamine. Reformida RMK nõukogu, et oleks esindatud erinevad ekspersed.
- 1.3.5 Suurendada RMK rolli innovatsiooni arenguks erinevates valdkondades.
- 1.3.6 RMK peaks hoidma mitmeid rolle koos, aga protsessid peaksid olema rohkem läbipaistvad. RMK peaks ka ise omama seda rolli, et suurendada enda läbipaistvust ja kajastama enda tööd ja ka suhtlema kohalikkude kogukondadega.
- 1.3.7 Kaitstavaid metsi ja majandatavaid metsi tuleb käsitleda eraldi.
- 1.3.8 Ettevõtlike seotud tegevuste osas oleks vajalik kokkulepete sõlmimine omanikuga (turismiteenus, korilus mitte omatarbeks jne). Metsaomanikul on õigus seada piiranguid, aga mitte sattudes vastuollu igamehe õigusega.

- 1.3.9 Keskkonnaministeeriumi suhtekorralduse esimeseks printsiibiks peab tõese keskkonnainfo esitamine, vastavalt Aarhusi konventsiooni põhimõtetele.

1.4 Rühmaarutelude erimeelsused (ühiselt arutamata):

- 1.4.1 Keskkonnajärelevalve rolli mingites valdkondades (täpsustamata) peaksid võtma kogukonnad enda peale.
- 1.4.2 Keskkonnaameti, keskkonnainspektsiooni ja keskkonnaagentuuri liitmine ei ole lahendus, kuna ametnikud, kes ei teinud varem koostööd, ei hakka ka siis seda tegema
- 1.4.3 Kui tehakse loodusturismi, siis selle eesmärk on näidata kogu protsessi sh metsa majandamist majandusmetsades
- 1.4.4 Metsade kaitset ja majandamist korraldatakse kas ühes/või siis mitmes eri ministeeriumis.
- 1.4.5 Kaitsealadele panna ülempiir/või mitte panna.
- 1.4.6 Välja töötada/või mitte töötada süsteem, mis võimaldab kogukondadel otseste ja kaudsete kulude hüvitamise sh metsamaa äraostmise teel huvitatud isiku poolt korral mõjutada majandusotsuseid riigimetsas.
- 1.4.7 Majanduslik argument ei tohi olla riigimetsade majandamisel olla tähtsam. /Erimeelsus: see ole selge/
- 1.4.8 Erinevate metsa majandamise piirangute seadmise juures peab olema info, milline on majanduslik mõju. /Erimeelsus: Näiteks poropooriku välja suremise kahju Eesti majandusele peab ka olema välja toodud, aga seda on väga raske hinnata/
- 1.4.9 Pakenditööstuses tuleks kilele kaaluda teisi alternatiive kui tselluloos (nt puulehtedesse pakendamine). /Erimeelsus: tselluloosi on vaja alternatiivina kasutada./

2. Kolmeteistkümnenda probleemrühma ühise arutelu tulemused

Metsandusteabe kogumine ja kasutamine: metsandusteave ei kirjelda piisavalt kõiki jätkusuutliku metsanduse aspekte. Kogutud andmeid on tarvis senisest põhjalikumalt analüüsida ja tulemusi aktiivsemalt kommunikeerida. Otsuste tegemisel on tarvis tugineda teadmistele ja uuringute tulemustele

2.1 Ühiselt lepiti kokku ettepanekud:

Metsadest, sh nende ökoloogilisest seisundist, ja puidubilansist parema ülevaate saamiseks:

- 2.1.1 Täiendatakse ja kaasajastatakse metsainventeerimist (sh metsaregistris eraldisepõhine inventeerimisandmete uuendamine, metsateatiste tagasisidestamine, kaugseire arendamine)
- 2.1.2 SMI täiendamine, SMI metoodika analüüsimine ja auditeerimine
- 2.1.3 seiratakse ja inventeeritakse täiendavalt metsade ökoloogilist seisundit (sh indikaatorite süsteemi loomine, üleriigiline loodusväärtuste inventeerimine, praeguse metsainventeerimise süsteemi täiendamine elurikkuse seirega)
- 2.1.4 täpsustatakse riiklikku puidubilansi koostamise metoodikat, sh luuakse prognoosivõimekus
- 2.1.5 Parandada riigiasutuste koostööd metsandusega seotud andmete kogumisel, analüüsimisel ja kättesaadavaks tegemisel.
- 2.1.6 Ühiskonna teadlikkuse ja metsanduse mõistmise suurendamine läbi mitmekesise informatsiooni kättesaadavaks tegemise (sh kasutades erinevaid infokanaleid, haridussüsteemi, uuringute koondamine, avaldamine ja populariseerimine,

informatsiooni süstematiseerimine ja kokkuvõtete tegemine, käsiraamatud, õppefilmid), sh tuleohutusosalase teabe jagamine.

- 2.1.7 Metsanduse ning looduskaitsealsetest piirangutest tulenevaid kulusid ja tulusid tuleb põhjalikult analüüsida, arvestades terviklikult ökosüsteemi teenuseid ja maakasutuse alternatiive. Kokku leppida õiglane piirangute hinnastamise meetod ja koheselt kompenseerida. */Viimane lause tuleb üle vaadata seniste kokkulepete valguses/*
- 2.1.8 Kliimamuutustega kohanemiseks vajalikku metsapuude geneetilist mitmekesisust tuleb analüüsida ja säilitamiseks tegevused ellu viia.
- 2.1.9 Uurida metsapuude kliimamuutustega kohanemise, sh paremini kohanevate puuliikide ja patogeenide leviku kohta.
- 2.1.10 Võõrliikide sissetoomisel lähtuda päritolust ja ettevaatusprintsipiist.
- 2.1.11 Uurida metsanduse ja põllumajanduse koostoimet ökoloogilisest aspektist.
- 2.1.12 On vajalik põllumajanduse ja metsanduse andmete ühildamine (riskiasutus).

2.2 Erimeelsusi ei olnud.

2.3 Rühmaaruteludes kokkulepitud ettepanekud, mis jäid ühiselt arutamata:

- 2.3.1 Uurida võõrliikide sh erinevate päritolude sissetoomise mõjusid tulenevalt keskkonna ja kliimamuutustest

2.4 Rühmaaruteludes erimeelsusi ei olnud.

LISA 3

Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise 21. mai huvirühmade ühine arutelu osalejate välja toodud ettepanekute teemal

1.1 Ühiselt lepiti kokku ettepanekud:

- 1.1.1 Riigimetsa kui alusvara kasutava finantsinstrumendi loomise analüüs. */Täpsustus: Analüüsi eesmärk mh VEP-dega kaasneva kahju korvamine ja investeerimisinstrumendi loomine kodanikele ja pensionifondidele./*
- 1.1.2 Tuleb analüüsida raiemahu alampiiri, mis arvestab kriitiliselt sotsiaalmajanduslikku mõju.
- 1.1.3 Looduskaitsete instrumentide loomine häiringualade elustiku kaitseks, millele eelneb vajaduse analüüs
- 1.1.4 Hoiualade kaitsekord üle vaadata ja vajadusel kehtestada asjakohased piirangud.

1.2 Erimeelsusele jäädi:

- 1.2.1 Kliimaeesmärkide saavutamisele kaasaaitamiseks asendusefektist tulenev vajadus võimalikult suureks puidukasutuseks. Lahendus: maksimaalse võimaliku puiduressursi kasutusse võtmine.
- 1.2.2 Piiranguvööndites ja hoiualadel haava raievanus 110 aastale, järjepideval metsamaal 90 aastale.
- 1.2.3 Kuuse raievanuse tõstmine järjepideval metsamaal 90 aastale I-III boniteediga muldadel, samuti kaitsealade piiranguvööndites ja hoiualadel.
- 1.2.4 Mäni raievanuse tõstmine 30 aasta võrra kõikides metsades, et vähendada praegust üleraiet, vanade metsade kadu ja metsade süsinikuvaru vähenemist. */erimeelsus, sest õigusliku analüüsi küsimus/*
- 1.2.5 Järjepideval metsamaal (siin ja edaspidi: vähemalt 100 viimast aastat on olnud ajaloolistel kaartidel metsamaa) leiduvad vanad metsad (kriteeriumid vastavad Andersson, L. et al Metsa vääriselupaikade inventeerimise meetoodika 2000. a versiooni 4. lisale) tuleb jätta vähemalt järgmiseks 20 aastaks majandamisest välja. See aitab kompenseerida range kaitse all olevate metsade suhtelist madalat vanust, aitab leevendada probleemi, et uusi VEPE tänapäevase majandamise juures majandusmetsa enam ei teki, aitab pidurdada metsadega seotud ohustatud liikide arvu kasvu. Keskkonnaregistri andmetel leidub kõikidest Eesti kaitstavatest liikidest 32% ülalnimetatud kriteeriumitele vastavates metsades. */selgitus: ettevaatusprintsipi rakendamine/*
- 1.2.6 Rangelt kaitstavate metsade osakaalu vastavusse viimine regiooni keskmisega majanduse konkurentsivõime tagamiseks.
- 1.2.7 Rahvusparkides ja loodusparkides keelata lageraie ja sellega sarnanevad raied. (tuleks liita 7.mai arutelu punktiga 2.4.2)

1.3 Punktid, mis on juba arutelude tulemustes olemas või jäid ebaselgeks:

- 1.3.1 Intensiivistuv metsaraie (suured raiemahud ja raietegevus kaitsealadel) kahjustab Eesti loodusel põhineva turismi mainet ja ressursi. */juba arutatud planeeringute probleemrühmas/*
- 1.3.2 Kehtestada ja rakendada maksimaalne aastane raiemaht, mis võimaldab täita kliimapoliitika põhialused aastani 2050 eesmärki metsade süsinikuvaru säilimisest pikas perspektiivis, arvestades sotsiaal-majanduslikke mõjusid. */probleemrühma nr 11 juures käsitletud/*

- 1.3.3 Kaitstavatel aladel (piiranguvööndid) metsa majandamise suunamiseks täpsustada ja selgitada piiranguvööndi rolli ning täpsustada ning uuendada piiranguvööndite kaitse-eeskirju */probleemrühma 10 juures juba rühmaaruteludes käsitletud/*
- 1.3.4 Biomassi kui taastuenergia allika roll metsanduses. */ettepaneku esitajat pole, sisu ebaselge/*
- 1.3.5 Keskkonnahoidlik majanduskasv. Lahendus: aktiivne metsandus, puidu kohapealne väärindamine jne. */vt innovatsiooni punkt/*

1.4 Arutamata jäänud ettepanekud:

- 1.4.1 EKO ettepanek 8: Tamme, saare, pärna, vahtra, jalaka või künnapuu enamusega puistute lageraie keeld. (Originaalis: Laialehiste puudega (tamm, saar, pärn, vaher, jalakas, künnapuu) seotud elustiku kaitse. Olemasolevates puistutes, kus peapuuliigiks on tamm, saar, pärn, vaher, jalakas või künnapuu tuleb majandada lageraiele alternatiivsete võtetega kindlustades, et laialehised puud oleks olemas ja järelkasvus ning et esimeses rindes oleks neid pidevalt olemas vähemalt 30% täiuse juures. Samuti läbi viia vääriselupaikade inventuur, et leida muuhulgas üles taoliste metsadega seotud loodusväärtused. Raiete käigus ei tohi segapuistutes laialehiste puude osakaalu vähendada ja uuendusraiel säilitatakse need säilikpuudena).
- 1.4.2 Puudub nn metsa kõrvalkasutuse tulude analüüs ja selle potentsiaalid sh. Looduskaitse tuludest (ökosüsteemi teenused) (ELTÜ Bert Rähni)
- 1.4.3 EKO ettepanek 9: Suurendada säilikpuude hulka ja surnud puitu. (Originaalis: Säilikpuud ja surnud puit majandusmetsas. Säilikpuude metsade elurikkust toetava funktsiooni tagamiseks tuleb neid lageraielankidele jätta senisest tunduvalt enam. Samuti on vaja pöörata eritähelepanu surnud puidu struktuurile lageraiejärgselt: 1) suurendada säilikpuude mahtusid vähemalt 15%-ni kasvava metsa tagavarast. Alusuuringust välja toodud soovitusel: 2) eristada metsaseaduses surnud puidu ja säilikpuude jätmist nõudev regulatsioon ning nende koguseid eraldi reguleerida. 3) Metsaomanike harimine püstise surnud puidu jätmise teemal lageraielankidele ning säilikpuude parema valiku teemal – eritunnuste põhjal valimine ja gruppidega säilitamine tuulekindluse ja ökoloogilise funktsionaalsuse parandamiseks.)
- 1.4.4 Täiuslikuma metsaandmestiku kogumise eesmärgil, mille alusel koostatakse metsastatistikat: taastada metsateatise esitamise kohustus metsa uuendamisel (sisaldab infot kasutatavatest taimedest!) EMTTL